

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Članja vsak štetek in volja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dem za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katalonskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni sobi, in reklamacije, cesta št. 5, v sprejemni sobi. — Rokopisni se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni sobi. — Inzerati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštno proste.

Današnja številka obsega 10 strani.

Do konca leta stane „Slovenski Gospodar“ 3 K in se lahko z vsakim dnevom naroči. Somišljeniki, porabite velikonočni čas tudi za pridobivanje novih naročnikov. :: ::

Velika noč!

Prisrčno pozdravljeni, zvesti in dragi naročniki ter čitatelji „Slovenskega Gospodarja“! Ko boste čitali to številko priljubljenega vam lista, boste v velikonočnih dnevih. V vaših hišah bo kraljevalo velikonočno veselje, na mizi se bo smejal velikonočni blagoslov, pred hišo bo pa vaša nadbudna mladež potakala pihu. Velika noč bo povsodi: pri nas doma in zunaj v širni naravi.

Velika noč. To je velik praznik pomlajenja, preroditve, vstajenja, a je tudi praznik ljubezni. Iz velike svoje ljubezni do človeškega rodu, ko je bil za brede in je taval po blatu in temi, je prenesel sin božji težke dneve trpljenja, katerih spomin smo obhajali tekoči teden, ker je na ta veliki dan vstal od smrti, da tako pred vsem svetom dokaže svoje božanstvo. In vstal je. Po mukah in trpljenju, ki jih je moral prenesti kot človek, je na ta dan odpahnil težki grobni kamen in vstal v vsem svojem nebeškem veličanstvu. Velika in silna ljubezen je gnala Sina božjega, da je šel med grešne zemljane, da je kot človek pretrpel hude bolečine ter smrt, in iz te velike in vroče ljubezni se je rodilo tudi njegovo vstajenje. Htel je razgnati zadnjo temo in zmoto, ki je se tlačila človeštvu, zato je potrdil svoj nauk za zarjo vstajenja.

Velika noč — praznik ljubezni. „Ljubite se med seboj“, „ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“, to so veliki nauki, ki nam jih je dal Bog-človek, kateri je vstal od smrti. Vse obsegajoča, vse ogrevajoča ljubezen, to je žarko središče Kristusovega nauka, in ravno v teh dneh slavi svoje najvišje praznike.

Slučaj je nanesel, da naši politični nasprotniki ravno v tem času vdarjajo na strune ljubezni. Drugače je ne poznajo nikoli, in nam dajejo, kakor najbolj morejo, čutiti svoje sovraštvo, od obnega zbera S. K. Z. v Celju sem so pa polni ljubezni. V njihovem „Narodnem Listu“ čitate lahko reke iz sv. pisma, v katerih se uči ljubezen in na njihovih shodih zavzema glavno mesto beseda o krščanski ljubezni. Od kod to? Dr. Krekov govor je spravil naše liberalce začasno iz ravnotežja, ki je navduševal za vstrajen boj proti lažnjivemu liberalizmu. To je razburilo naše nasprotnike. Sli so in nam s sv. pismom v roki hočejo dokazati, da je neizprosni boj nasproti zmoti liberalizma krivičen, da bi morali mi pravzaprav iz same ljubezni dopustiti, če bi se naši verski in narodni nasprotniki razpasli in dosegli moč.

Kakor pri vsem svojem nastopanju in delovanju, tako so naši liberalci in štajercijanci hinavski, ovinkarski tudi v tem. Sv. pismo, katero ti ljudje navadno zaničujejo, o katerem pravijo, da vsebuje nauke, ki so „strup iz Judeje“, jim je dobro samo tam, kjer bi ga radi izrabili v svoje namene. Kar pa določuje ravnanje s takimi propalnicami, kakor so naši nasprotniki, to prezrejo in preskočijo. Kristus in njegovi apostoli so učili ljubezen, toda oni so tudi povedali in pokazali, kako je treba ravnati proti sovražnikom vere. „Bolje bi bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen okrog vratu in bi se potopil v dno morja“, tako pravi Kristus o onem, ki pohujšuje mladino. In kaj drugega, kot pohujšanje je, kar delajo naši nasprotniki? Ali ne teptajo s tem, da žalijo in blatijo katoliško cerkev, naših najvišjih svetinj v blato, ali ne pohujšujejo s svojim brezverstvom celega naroda? In kaj je napravil Kristus z barantači, ki so skrunili hišo njegovega Očeta? Vzel je bič in jih je nagnal. Nič ni branila Kristusa ljubezen do bližnjega, katero je učil, da bi ne bil nagnal onih, ki so oskrnjevali svetišče njegovega Očeta. Tako moramo napraviti tudi mi z onimi, ki zapeljujejo naš narod ter ga okužujejo z brezverstvom in odpadništvom, to in nič več in nič manj ni povedal dr. Krek v svojem govoru. Vse njihovo vpitje sedaj je zato velika hinavščina, povsem vredna teh mojstrov zavijanja in laži.

Pa pustimo te naše nasprotnike. Veselimo se rajši velikonočnih praznikov, uživajmo radost, ki je prila z njimi v naša srca, in zaobljubimo se, da bomo v bodoče tudi tako in še bolje delali kakor dosedaj.

Državni zbor.

Ko je prevzel grof Stürgkh ministrsko predsedstvo, se je od vladne strani povdarjalo, da se bo opiral na poslance velikih narodov, nemškega, poljskega ter češkega. Dal je tudi tem narodom zastopnike na ministrskih sedežih, Poljakom dva, Čehom dva, ostale pa Nemcem. Čehi so takoj, ko so dobili svoja dva ministra, zapustili svoje stare zaveznike, slovenske poslance, ter se nastanili v vladnem taboru. Pri Čehih je zanimiva prikazen, da imajo sila radi Slovencev, dokler jih rabijo v slabih časih za svoje boje, kadar pa se jim godi nekoliko boljše, pa na Slovence pozabijo. V tem oziru so celo Poljaki poštenjši, oni vsaj nikdar ne izrabljajo naših moči, naj se jim godi boljše ali slabše. Češki politik pa se kaže nasproti Slovincem v skrajno grdi luči, kot neznačajen sebičnej.

Toda grof Stürgkh z zvezo svojih velikih narodov ni imel sreče. Češke, poljske in nemške stranke so tako needine, duševno revne in politično krakovide, da državni zbor pod njihovim vodstvom ni prišel do pravega delovanja. Dovolilo se je prvo čitanje brambne predloge, vodnocestne predloge, par praznih razprav o draginji, v katerih se je mnogo zabavljalo na kmeta, začasnih proračun za pol leta, in s tem je delo takozvanih velikih strank končano. Kajti kar se je resnično dobrega in za ljudski blagor koristnega izvršilo, to je izšlo iz vrste strank, ki niso v vladnem taboru. V draginjski razpravi je branil kmečko stališče slovenski poslanec Povše, proti oduhu nekaterih kartelov (gospodarskih zvez) je nastopil dr. Krek, glede uradniških plač se je ustavil dr. Šusteršič. In tudi zadnje dni državnega zbora, ko se je rešilo par pomembnih postav, so cele skupine poslancev iz omenjenih treh narodov glasovale proti, in da so postav sprejete, to je zaslug od vlade neodvisnih strank.

Pri prvem čitanju vladne predloge zaradi vodnih cest ali takozvanih galiških kanalov, je govoril v imenu Slovencev dr. Krek, ki se je pošteno delal noreca iz bogatih in velikih strank, ker so si porazdelile vlado, pa vendar ne morejo vladati. Rekel je, da mali narodi ne bodo dopuščali, da si veliki narodi dele med seboj vlado in denar. Vprašal je: Ali niso tudi dežele na jugu države potrebne vladne skrbi, dežele, ki so zanemarjene, brez potrebne vođe, brez potrebnih cest in železnic. In zastopniki teh dežel kličejo: Tudi mi imamo svoje vodne programe! Ali bi ne bilo boljše, da se izvršijo pred kanali taka potrebnejša dela. Ker je vođocestni zakonski načrt, se je izročil brez glasovanja posebnemu, 52 članov broječemu vođocestnemu odseku.

Sklenila se je nato postava, da Avstro-Ogrska naprosto pristopi k mednarodni pogodbi o izvozu sladkorja, ki se je sklenila leta 1902. Trebalo je nove izjave, da pristopi naša država k pogodbi, radi tega, ker se je pogodba v toliko izpremenila, da se dovoli Rusiji več izvoza kot dosedaj. To pomenja, da bo postal sladkor cenejši, in že prihodnje dni je pričakovati poročil, da so znižali fabrikaniti cene sladkorja.

Za delavce v obrtnih delavnica se je izpremenil par. 74 obrtnega reda, tako, da more v bodoče trgovinsko ministrstvo v sporazumu z ministrstvom za notranje zadeve izdajati potrebne naredbe v varstvo življenja in zdravja pomočnikov. Istotako se je spreminjal par. 85 obrtnega reda, ki je nalagal velike kazni delavcem, ako ni držal z delodajalcem sklenjena pogodbe, delodajalcu pa se ni nič zgodilo, ako se pogodbe ni držal. Zdaj se tudi delavec ne bo kaznoval, se bo torej z njim enako postopalo kakor z delodajalcem. K temu predmetu je govoril slovenski poslanec Gostinčar.

Za rudokope se je ustvarila postava, da se jim bo v bodoče izplačevala mezda vsakih 14 dni. Slovenski poslanec dr. Benkovič je ob tej priliki zaprosil besedo ter zagovarjal želje rudarjev, ki so mu bile izražene na shodih v Trbovljah. Sprejet je bil tudi njegov predlog, da se naj mezda ne izplačuje po nedeljah in praznikih.

Zadružniki so dobili velikonočni pih, postav, ki daje davčne olajšave vsem zaškrbam brez izjeme. Pri vseh teh postavah, ki so v prid širjim krogom prebivalstva, se je med poslanci velikih narodov kazal odpor. Poslanci majhnih narodov ter zastopniki kmeta in delavca, so vsaj rešili čast državnega zbora, da ni šel praznih rok v velikonočne počitnice, ki so se začele dne 29. marca in se končajo dne 18.

aprila, na koji dan začne poslanska zbornica zopet svoja posvetovanja.

Politični ogled.

Cesar je v petek, dne 29. m. m., povedal ogrskemu ministrskemu predsedniku Khuenu, da bo odstopil, ako bo večina ogrskega državnega zbora vstrajala pri tem, da se mu vzame pravica, v izrednih slučajih pridržati si vojake tretjeletnike in vpoklicati rezerviste. Ko je grof Khuen to slišal, se je takoj udal in obljubil cesarju, da bo skušal, za vojno zakon dobiti v zbornici večino, ne da bi se kratile cesarju njegove vladarske pravice. Novica, da je hotel cesar zaradi homatij z Ogrri odstopiti, ter prepustiti mlajšim močem, je vzbudila po celi Avstriji in ostali Evropi velikansko pozornost. Vse sočustvuje s cesarjem, kateremu delajo Ogrri na stara leta toliko skrbi, čeprav jim je bil vedno dober in naklonjen vladar. Res je že skrajni čas, da se vpelje na Ogrskem splošna in enaka volilna pravica, ker ima sedaj vsa politična moč v rokah par madžarskih bogatašev, ki vedno rujejo proti kraljevim pravicam, ker s tem obenem raste njihov upliv. Pa četudi je Khuen sedaj obljubil cesarju, da ne bo več delal proti njegovim pravicam, vendar je še vkljub temu zelo dvomljivo, ali bo ogrski državni zbor delal ali ne. Just in njegova stranka pravi, da ne pusti državnega zbora delovati, ako se prej ne zakonito splošna in enaka volilna pravica. Tu ima popolnoma prav. Na Ogrskem bo nastal mir in red, ko se vzame moč v politiki plemenitašem ter se položi v roke ljudstva.

Na Dunaju se bodo vršile konce aprila volitve za 75 občinskih odborov. Med krščanskimi socialci in svobodomiselnimi strankami se vrši že velikanski volilni boj. Vsak dan je veliko število volilnih shodov. Krščanski socialci upajo, da si bodo priborili veliko večino izpraznjenih mandatov. Verjetno je to, ker nastopajo bolj složno kakor lani pri državnoborskih volitvah. V volilnem boju povdarjajo tudi mnogo bolj svoje stališče nasproti dunajskemu židovstvu, ki ima na Dunaju veliko moč vsled svojega bogastva. Saj je tudi Lueger vzbudil dunajsko krščansko prebivalstvo s tem, da mu je kazal, kako hudo ga je že zaslužil židovski kapital. A tudi nasprotniki delajo z vsemi silami. Kako bodo izpadle volitve, ne bo ostalo brez upliva na razvoj naše notranje politike. Skoro gotovo je, da stopijo krščansko-socialni poslanci v državnem zboru v odločno opozicijo, ako bi izgubili veliko mandatov.

Rudarski štrajki so sedaj v vseh državah na dnevnem redu. Rudarji se borijo za zvišanje svojih plač. Na Angleškem hočejo, da se jim zakonito prizna gotova svota kot plača, ki se mora delavcu na vsak način izplačati, naj je delal veliko ali malo. Angleška zbornica se je izrekla za tako določitev najmanjše (minimalne) plače, a svote ni hotela določiti, ampak prepustila to prostemu dogovoru delodajalcev in delavcev. Tudi v Avstriji na Češkem so začeli rudarji štrajk. V Trbovljah se ga je posrečilo še pravčasno preprečiti. Vendar prihajajo novice, da so začeli štrajki zadnji čas pojemati, ker so se izvršile poravnave ali ker delavci nimajo več denarja za vzdrževanje štrajka.

Italij.-turška vojska. Iz Tripolisa se poroča o velikih turških zmagah pri Bengaziju, kjer je padlo 27 laških častnikov in 3500 vojakov. Italijansko bojno brodovje se sedaj menda resno pripravlja za vpad v Dardanele. Turki so napadli pri Darni italijanske postojanke, ki čuvajo največji tripolitanski vodovod. Po hudem boju so premagali Italijani Turke; na obeh straneh je padlo večje število vojakov. Italijani imajo sedaj v Tripolisu blizu 100.000 mož, a kljub temu se ne upajo prav ganiti iz svojih utrjenih mest. Turčija izda posebne spominske kolajne za vojake, ki so se vojskovali v Tripolisu. — Listi poročajo, da zbira Rusija ob Črnem morju veliko število vojaštva.

Na Angleškem se borijo ženske za veliko vno moč za volilno pravico. Ministre, ki so se izjavili proti ženski volilni pravici, so celo na javnem prostoru napadle in nateple. Zadnji tečen je bilo v angleški zbornici glasovanje o predlogu, da se naj da ženskam volilna pravica. Predlog je propadel s 14 glasovi manjšine, kar dokazuje, da so ženske že velik del javnosti pridobile za-se.

— **Severna Amerika.** V Združenih državah se vrše volitve volilnih mož za volitev predsednika ljudovlade. Kot kandidata si stojita nasproti dosedanji predsednik Taft in prejšnji predsednik Roosevelt. Zmagal bo najbrž Taft.

— **Mehika.** V tej državi, kjer je storil nesrečno smrt brat našega cesarja, mehiški cesar Maksimilijan, ni nobenega reda in miru. Leto za leto se ponavljajo nemiri in upori, požigajo se mesta, roparji so gospodarji velikih delov nesrečne dežele. Nekako prokletstvo je nad to državo. Dne 31. marca ponoči je napadla tolpa upornikov vojaški vlak blizu glavnega mesta in pomorila vse vojake do zadnjega.

— **Kitajsko.** Predsednik ljudovlade, Jnanšikaj, je imenoval za ministrskega predsednika Tangšapija, ki je sestavil skupno ministrstvo. Nemiri se v južnih pokrajinah še vedno ponavljajo.

Razne novice.

* Godovi prihodnjega tedna:

7. aprila, Velikonoča nedelja.
8. aprila, Velikonočni ponedeljek.
9. torek, Demeter, mučenik.
10. sredo, Mehtilda, devica.
11. četrtek, Leon I., papež.
12. petek, Zenon, škof in mučenik.
13. sobota, Hermenegild, mučenik.

* **Slovenski župani, svetovalci, odborniki in tajniki!** Za Vas se priredi na belo nedeljo, dne 14. aprila v Mariboru poučni tečaj. Pridite v obilnem številu!

* **Naročnike,** ki lanske naročnine še niso poravnali, prosimo, da storijo svojo dolžnost, sicer smo primorani, jim ustaviti list.

Osebnost. Dr. Matej Senčar, kazenski zagovornik in odvetniški kandidat, je vstopil v pisarno gospoda dr. Ivana Benkoviča v Celju.

* **Iz šolske službe.** Prestavljeni so nadučitelji: Franc Kresnik iz Brežice v Vojnik, Jos. Serneč iz Vojnika na Tezen pri Mariboru in Ignac Lešnik iz Tezna na pemško šolo v Brežice. Učiteljica Hedviga Poš je nastavljena na ljudski šoli v Vitanju. Imenovani so: Začasna učiteljica Ivana Osterman za učiteljico na Muti; nadučitelj Franc Horvat v Ivniku za nadučitelja na nemški šoli v Hrastniku; učitelj na zasebni šoli v Hrastniku, Reinhart Kren, za učitelja na nemški šoli v Hrastniku; začasna učiteljica v Slovenski Bistrici, Rene Gottlob, za učiteljico istotam; nadučitelj Anton Kukovič na Polenškaku za nadučitelja na Crešnjevcu. V stalni pokoj je stopil učitelj na Hajdunu, Anton Klajnšek.

* **Iz sodne službe.** Deželno-sodni svetnik dr. A. Roschanc v Celju je imenovan za višjesodnega svetnika. Višjesodni svetnik Adalbert Kocian v Celju je imenovan za višjesodnega svetnika pri višji deželni sodnji v Gradcu. Državni pravdnik v Novem mestu, dr. Anton Rogina, je imenovan za višjesodnega svetnika istotam.

* **Iz politične službe.** Okrajni komisar pri štajerski namestnji, g. Friderik Sima-Gall, je imenovan za namestniškega tajnika.

* **Iz pošte.** Poštni nadoficial Jakob Novak v Mariboru je imenovan za poštnega kontrolorja. Trimesečni tečaj za poštno oficijante se je vršil od 1. januarja do 4. aprila. Udeležilo se ga je 17 slušateljev, med temi 8 Slovencev. G. Cirilko Novak iz Šmarja pri Jelšah je napravil izpit z odliko.

* **Pohvaljeni orožniki.** Deželno žandarmerijsko poveljstvo v Gradcu je izreklo pohvalo stražmojstru Jožefu Knezu, Feliksu Starju in Pavlu Zupanu.

* **Zalitev katolikov.** V graškem gledališču je prišlo dne 1. aprila do burnih nastopov, ker so mnogi navzoči hrupno izražali svojo nevoljo nad tem, da se predstavlja šaloigra „Gnadenbild“, v katerem se žali katoliško čustvo. H gledališču daje tudi štajerski deželni zbor svoje prispevke, katerih pa za ceste ni ma.

* **Sola brez vere.** Uslužbenec liberalne stranke v Celju, znani Lesničar, urejuje v „Slov. Narodu“ iz Štajerske došle novice. V številki od ponedeljka se jezi, da se silijo katoliški otroci h katoliškim verskim vajam. Toda ob času volitve nabeđen celjski liberalci ni za svobodno šolo, tako vsaj zatrjujejo.

* **Liberalci in prazniki.** Sedaj si hočejo liberalci izjokati oči, ker se je po nekaterih škofijah odpravilo nekaj praznikov. Ko pa so bili prazniki še v veljavi, je rohnelo liberalno časopisje proti praznikom, češ, da jih je preveč. In eden voditeljev kranjskih liberalcev, dr. Triller, je 19. oktobra l. 1910 dejal v kranjskem deželnem zboru: „Pri nas je vse preveč praznikov in sopraznikov, in vsak kmetovalec godrnja, češ, kedaj bomo pa delali, ker je toliko praznikov.“ Dobro leto pozneje pa uganja burke, ker ne bo več toliko praznikov. Človek res ne ve, kaj je na teh ljudeh še pristnega razun strašne hinavščine. Isto velja seveda o socialistih in nemškutarjih.

* **Casopis pa ostane.** Pariški kardinal in nadškof Omette piše v svojem letošnjem pastirskem pismu: „Casopisje je postalo dandanes velevlast. Med tem ko govori učitelj malemu številu učencev, govornik ali pridigar nekaj stotinam poslušalcev, štejejo oni, ki jih poučuje časopis, tisoče in stotisoče. Govorjena beseda preide in se hitro pozabi; časopis pa ostane. Vsak dan se zopet vrača in vpliva tako, da vedno bolj prodira v človeškega duha, kakor kapljica, ki neprestano pada, končno pa izdolbe najtrši kamen. Povsod, na vsakem kraju, v vsaki družini, se dobe dandanes časniki. Casopisje ustvarja zaradi tega pre-

pričanje, dela običaje in zakone.“ — Zapomnimo si te važne besede. Proč z liberalnimi in nemškutarskimi časopisi iz vseh družin! Dolžnost vseh katoličanov je, naročati in podpirati katoliške liste. Katoliško slovensko časopisje mora postati velevlast, ki se jo bodo bali liberalci, nemškutarji in socialni demokratje. Somišljenikom priporočamo, naj z vsemi silami razširjajo naš list! Prijatelji! Ob velikonočnih praznikih širite „Slovenskega Gospodarja“. Kot glasnik naše spomladi, naj najde on prostora v vsaki slovenski hiši.

* **Bodimo trezni!** V sudanski vojski general Gatacre svoji brigadi ni dovolil nobenih opojnih pijač. Uradno poročilo se glasi: Odkar je odrinil na bojno polje, ni dovolil svojim vojakom niti piva niti žganja in sploh nobene opojne pijače. Može so trdi kakor jeklo, in ko so pred kratkem naredili 15 milj dolg marš, ni noben mož odrekel. V bavarski vojni se je enkrat pri napornem daljnem maršu za poskušnjo dalo dvema kompanijama opojne pijače, tretji pa nič. Prvi dve sta imeli 22 marodnih, tretja samo enega!

* **Dr. Verstovšek in Markhl.** Ob priliki posvetovanja nujnega predloga, ki ga je stavil v poslanski zbornici mladočeški poslanec Kerner zaradi zastopavanja čeških sodnikov, je dne 26. marca povzel zopet besedo slovenski poslanec dr. Verstovšek ter dokazal, da se nam Slovincem še neprimerno slabše godi kakor Cehom. Vseposodi čutimo roko pravosodnega ministra dr. Hoehenburgerja, ki nam pošilja slovenske sodnike na Kranjsko, nemške in nemškutarske pa nastavlja pri nas. Ker je celjski poslanec Markhl napadel dr. Verstovška v graških listih zaradi neusmiljenega bičanja Hoehenburgerjeve uprave, je tudi Markhlu nabrusil pošteno ušesa, tako, da je čutil Markhl potrebo, se dvakrat zagovarjati pred zbornico in se otresati dr. Verstovškovih težkih udarcev. Hotel je tudi dokazati, da je Hoehenburger pravičen proti nam in da se nam nikjer ne godi krivica. Že v zbornici so se smejali tem besedam Markhla, še bolj pa se bodo po Spodnjem Štajerju, kjer smo pričeli, da so dr. Verstovškove pritožbe popolnoma upravičene. Znamenje, da so dr. Verstovškovi govori zadeli res v živo, je tudi to, da vsi nemški listi na Štajerskem srdito napadajo dr. Verstovška, ga zmerjajo, psujejo in obrekujejo. Ta teden se jim bo brezdvomno pridružil tudi še nemškutarski hlapec „Štajere“ ter zival golide gnojnice na dr. Verstovška in naše poslance. Kadar zadene kroglja v sovražni tabor, je vedno krik in vik.

* **Uradniške plače.** V poslanski zbornici pridejo vladni načrti za uradniške plače dne 18. aprila v prvi pretres (prvo čitanje), to pa zaradi tega, ker so se slovenski poslanci dosledno upirali, da bi se kratkoma brez prvega čitanja taki načrti odkazali odsekoma. V uradniškem odseku se je sicer vršilo že glede nekaterih uradniških vrst predposvetovanje, a se pred Veliko nočjo ni moglo dogotoviti, ker so naši poslanci dr. Korošec, Gostinčar in Grafenauer zadnji teden pogosto posegli v razpravo ter predlagali spremembe, ki se ozirajo tudi na težki denarni položaj ljudstva in na potrebno oblast države nad uradniki. Nemški in slov. liberalni listi vsled tega kričijo po svojih predalih, da naši poslanci zopet obstruirajo, tega pa ne povedo, da je poleg uradništva še tudi ljudstvo tukaj, ki ga je treba braniti. Naši poslanci pa so, kolikor se mi spominjamo, izvoljeni od ljudstva, zato imajo popolnoma prav, da branijo tudi stališče ljudstva. Liberalci se kaže vsikdar sovražnika kmeta in delavca, le enkrat vsake kvatre je njegov velik prijatelj — ob volitvah.

* **Voda jim teče v grlo.** Celjska liberalna politika je prišla na kant. Najzvestejši pristaši obračajo liberalcem hrbet, ljudstvo noče verjeti njih lažem, da je obstrukcija škodljiva, sploh za liberalce danes na Sp. Štajerskem razun liberalnih učiteljev in nekaj drugih takih ljudi nihče ne mara. Na deželi se trgajo za liberalno razcapano zastavo samo še nemškutarski pijančki in zgagarji enake vrste. Kar je poštenega slovenskega ljudstva, je vse v našem taboru. Da bi si zopet malo opomogli ali vsaj dobili upanje do boljših časov, so si zaželeli celjski liberalci, ustanovljati „napredna“ politična društva. Sedaj snujejo baje kar celo dve taki društvi, eno v Trbovljah, drugo pa v Loki. Prepričani smo, da bo ti dve društvi zopet „pre-rano“ objel angel smrti. Kar je dandanes zidano na liberalno podlago, ne drži.

* **„Sloga“ liberalna po lastni izjavi.** Somišljenik z dežele nam piše: „Sloga“ št. 12 z dne 22. marca t. l. sklepa poročilo iz Središča z besedami: „Saj taki, ki hodijo po križem razvoženi „srednji poti“, nikjer ne živijo posebnega zaupanja, četudi so gmotno dobro podprti.“ Te, sicer popolnoma resnične besede, so značilna izjava za „Slogo“, ki se je dozdaj zmirom hlinila, da hodi po „srednji poti“ med „klerikalci“ in liberalci. V navedenih vrstah javno in gotovo odkritosrečno vendar enkrat obsoja „srednjo pot“, s katero je dozdaj farbala ljudi. Samo tri poti pa so, po katerih je mogoče v javnem življenju navadnim ljudem hoditi: „klerikalna“, liberalna in „srednja pot“ med „klerikalno“ in liberalno.“ Po kateri izmed teh treh edino mogočih potov hodi torej „Sloga“? „Klerikalna“ gotovo ni, kakor kaže vsaka njena številka; razvoženo „srednjo pot“ ravnokar obsoja; preostaja jej torej samo še zadnja, to je liberalna pot. „Sloga“ je podobna dečku, ki se na pustni večer napravi za „fašenka“, si nadene „larlo“ in stopi korajžno kot „fašenka“ v domačo sobo, češ: Zdaj me pa že ne spoznajo! Ko ga pa domači po glasu in kretanju spoznajo: „To je ja naš Franček“, pa strga fašenka krinko z obraza in se predstavi smejočim se domačim res kot pravi njihov Franček. Tako si je nadela „Sloga“ na svoj liberalni obraz krinko, kakoršno nosijo fašenki

„srednje poti“, in se predstavila Slovincem kot miroljubna „Sloga“. Ko pa so jo domači po njenem glasu z lahkoto spoznali: „To je ja naša stara liberalka“, je strgala „Sloga“ z obraza že itak razcapano krinko „srednje poti“ in se predstavlja zdaj svojim čitateljem s svojo zgoraj navedeno izjavo kot prava liberalka, ki sovraži „klerikalno“ pot, obsoja tudi „srednjo pot“ in hodi po liberalni stezi. Hvala „Slogi“ za odkritosrečno izjavo, iz katere tudi vsak najprostejši človek lahko spozna, da je „Sloga“ liberalna.

* **Kat. kmečka stranka za Srednje in Zgornje Štajersko** ima na velikonočni ponedeljek v Gradcu svoj občni zbor. Društvo je za nemške katoliške kmete to, kar je Slov. kmečka zveza za slovenske. Društvo ima svojo lastno zavarovalnico zoper ogenj in močno hranilnico.

* **Odprtje sejmov.** Ker je živinska kuga (slinovka) prenehala in deželne oblasti ne izpolnijo obljube, takoj odpraviti obstoječe omejitve glede prometa z živino, zato so poslanci dr. Benkovič, dr. Jankovič in tovariši interpelirali poljedelskega ministra, da se imajo takoj razveljaviti vse omejitve prostega prometa z živino. Poslanci S. K. Z. so se s to zahtevo znova obrnili do namestnije.

* **Občni zbor štajerske kmetijske družbe.** Poleg že omenjenih so vložile še sledeče spodnještajerske podružnice razne važne predloge: Ribnica na Pohorju, okolica Ptuj, St. Lovrenc na Dravskem polju, St. Ilj v Slov. gor., Šmartin na Paki, Ivanjkovci, Videm, St. Jurij v Slov. gor., St. Jurij ob Ščavnici, St. Jurij ob juž. Zel., Sv. Marjeta, Mestinje-St. Peter, Mala Nedelja. Sedem podružnic je vložilo predloge radi živinozdravniške izobrazbe. Pri nas je splošno pomanjkanje živinozdravnikov. Deželni odbor pa dozda še ni prišel do tega, da bi poskrbel za več živinozdravnikov ali živinozdravniških pomočnikov. V razgovor je prišel na občnem zboru predlog, naj se ustanove živinozdravniške šole, v katerih se naj izučijo izšolani kovači in drugi mladeniči za živinozdravniške pomočnike; predlagalo se je tudi, naj se uvede živinozdravniški pouk na kmetijskih šolah, naj se prirejajo v primernem času živinozdravniški tečaji, da dobe kmetje v najkrajšem času ljudi, ki bi bili v nesrečah pri živini takoj pri rokah. Po daljši razpravi so se ti predlogi sprejeli in izročili Osrednjemu odboru v presojo. Podružnici St. Jurij v Slov. goricih in Kaindorf na Srednjem Štajerskem zahtevate, naj se podpore za povzdigo živinoreje enakomerno in pravično razdele na posamezne dele dežele. K besedi se je oglasil naš poslanec Roškar, ki je ostro prijel deželni odbor in Kmetijsko družbo radi delitve podpor. Znan Francelj Girstmayer je hotel nekaj ugovarjati, a je bil od poslanca dr. Verstovška zavrnjen. Izmed Slovencev so bili ob koncu zborovanja odlikovani: Fr. Simončič in Mihael Starkel iz Sevnice, Janez Pušenjak iz Smihela nad Mozirjem in Franc Pirnat v Sl. Gradcu s srebrno kolajno; Martin Ivanuša na Humu in Jakob Nemeč v Dragotincah z bronasto kolajno; priznalno pismo (diplomo) je dobil Anton Trstepjak v Ivajncih. Podrobno poročilo o občnem zboru prinesemo v prihodnjih „Gospodarskih Novicah“.

* **Novo telefonsko zveze** na Spodnjem Štajerskem. Državna telefonska uprava namerava napraviti še tekom letošnjega leta telefonsko zvezo med Mariborom in Ptujem. Dotični, ki so prosili za to progno, bodo morali prispevati k stroškom naprav 20%. Namerava pa se tudi med Spielfeldom, Radgono in Ljutomerom vpeljati telefonsko zvezo; za napravo te zveze bodo pa morali zanimanci prispevati 30% napravnih stroškov.

* **Dva tečaja se bosta vršila** na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Prvi se vrši v času od 6. do vštete 8. maja o pridelovanju zelenjave. Tega tečaja se lahko udeležijo tudi ženske. Drugi tečaj se vrši od 6. do 11. maja o pridelovanju krme. Prijave sprejema ravnateljstvo sadjarske in vinarske šole. Natančneje v oglasu.

* **Pazite na živinske potne liste.** Zadnji čas se dogaja, da zapade marsikateri župan, živinorejec in ogleda živine občutni kazni, ker se ne ravna pravilno pri izdaji potnih listov in dokazil o ogledovanju živine. Okrajna sodišča imajo sedaj pogosto opraviti s prestopki radi pomanjkljive ali napačne izdaje živinskih potnih listov. Navadno je tudi kaznen precej občutna. Sedaj, ko je nevarnost, da se v naše kraje zopet prikrade neljub gost naših hlevov, slinovka, je res nujno potrebno, da se skrbno pazi, da po naši krivdi ne zanesemo zopet slinovke v naše kraje.

* **Sladkor cenejši.** Pri seji združenih avstrijskih sladkornih tovarnarjev, ki se je vršila v petek, dne 29. marca, se je sklenilo znižati ceno sladkorju za 4 K pri 100 kilogramih, ali 4 vin. za 1 kilogram.

* **Koliko sladkorja** se porabi na svetu. V zadnji polovici l. 1911 se je porabilo, oziroma prodalo v deželah, ki imajo največje sladkorne tovarne, to je Avstro-Ogrska, Nemčija, Francoska, Nizozemska, Belgija in Angleska, 45 milijonov 744.800 meterskih stov sladkorja. Ker so se cene v tem času neprimerno zvišale, je vplivalo to na prodajo sladkorja tako močno, da se ga je za tri milijone 022.400 centov spravilo manj v promet kot v prvi polovici leta 1911. Vsa zadnja leta se je prodalo več sladkorja kot leta 1911, samo leta 1908 je bil sladkorni promet za 2% milijona centov manjši.

* **Avstrijska trgovina z inozemstvom.** Meseca januarja in februarja se je izvozilo iz Avstrije raznega blaga v vrednosti 367 milijonov kron, uvozilo pa se je v Avstrijo za 552 milijonov kron. Promet v inozemstvo se je povečal za 21 milijonov kron, iz inozemstva v Avstrijo pa za 78 milijonov kron proti onemu meseca januarja in februarja 1911. Uvažalo se je to-